

MUAZZEZ İLMIYE ÇIĞ BELGESELİ

Evrin ÖZSOY

SİNOPSIS

Sümerolog Muazzez İlmiye Çığ evinde çalışır. 3 genç üniversite öğrencisi onunla sohbet etmeye gelir. Muazzez İlmiye'nin ilginç hayat öyküsüne çay içerek devam ederler. Öğrenciler evden ayrılır ve Muazzez İlmiye çalışmaya devam eder.

ÖZET

Animasyon tekniğiyle yapılmış olan Sümerli Ludingirra bir taşta oturmuş tablete Sümer dilinde (çivi yazısı) yazı yazar. Sümerolog Muazzez İlmiye Çığ da İstanbul'daki evinde çalışma odasında oturmuş bir deftere yazı yazar. Kapı çalar. 3 genç üniversite öğrencisi gelir. Muazzez İlmiye onları salona davet eder. Bir genç kamerayla çekime başlar. Diğer iki genç Muazzez İlmiye ile sohbet etmeye başlarlar. Muazzez İlmiye gününün nasıl geçtiğinden bahseder. Ardından fotoğraf albümünü gösterir. Yaşam öyküsünü anlatmaya başlar. Fotoğraflar ve seslendirmeye devam eder. Muazzez İlmiye birkaç anısını anlatır. Çay içmeye başlarlar. Çalışma hayatı ve yazdığı kitaplar hakkında soru sorarlar. Oluşan samimi ortamda sohbete devam edilir. Muazzez İlmiye'nin duygu ve düşünceleri alındıktan sonra öğrencilerin çekimi biter. Eşyalarını toplar ve giderler. Muazzez İlmiye çalışma odasına döner ve günlüğünü yazmaya devam eder. Sümerli Ludingirra da taş tablete yazdığı günlüğünü bitirir.

AMAÇ

Muazzez İlmiye Çığ'ın aydın ve alçakgönüllü kişiliğinin herkese örnek olabileceğini herkese göstermek.

TEMA

Tam bir Cumhuriyet kadını olan Muazzez İlmiye Çığ'ın çalışkanlığını, modernliğini, azmini gençlerle paylaşması.

SENARYO

Sahne 1 / İç–Oda–Gündüz / Sümerli Ludingirra

Animasyon tekniği kullanılarak hazırlanmış Sümerli Ludingirra küçük bir odada oturur. Pencereden ışık girmektedir. Elinde kamıştan bir çubukla kilden yapılmış taş tablete Sümer harflerini kullanarak yazı yazar. Bu yazıda o gün neler yapığından bahseder. Ludingirra'nın yüzünde memnuniyet verici bir ifade vardır. Yazı yazmaya devam eder.

Sahne 2 / İç–Oda–Gündüz / Muazzez İlmiye Çığ

Sümerolog Muazzez İlmiye Çığ İstanbul'daki evinin çalışma odasında oturur. Defterine tükenmez kalemle yazı yazar. Yüzünde mutlu ve heyecanlı bir ifade vardır. Tam o sırada kapı çalar. Kapıya doğru bakar, elindeki kalemi bırakır. Gözlüğünü çıkarır ve kapıya doğru yürür. Kapıyı açar ve dışarı çıkar.

Sahne 3 / İç–Salon–Gündüz / Muazzez İlmiye–Öğrenciler

Muazzez İlmiye Çığ çalışma odasından çıkar ve salondan geçer. Kapıyı açar. Karşısında iki kız bir erkek 3 genç vardır. Muazzez İlmiye gülümseyerek 3 genç üniversite öğrencisini içeri davet eder.

M.İ.Ç.: Hoş geldiniz, buyurun.

1. Genç: Hoş bulduk.

Öğrencilerden erkek olan kamerasıyla çekim yapmaya başlar. Diğer kız elindeki bir demet çiçeği Muazzez İlmiye'ye uzatır.

M.İ.Ç.: Çok teşekkür ederim.

Beni ziyarete gelmeniz çok güzel.

Muazzez İlmiye öğrencileri salona alır, kapıyı kapar.

Kararma

Filmin adı yazar:

“Sümerlerin Annesi”
Muazzez İlmiye Çığ Belgeseli

Sahne 4 / İç–Salon–Gündüz / Muazzez İlmiye–Öğrenciler

Muazzez İlmiye'nin duvarda bulunan bir fotoğrafı görülür. Arkadan öğrencilerin konuşma sesleri duyulur.

2.genç: Nasılsınız Muazzez Hanım?
Günlerinizi nasıl geçiriyorsunuz?

Muazzez İlmiye ve öğrenciler salonda oturur. Muazzez İlmiye soruya cevap vermeye başlar. Öğrenciler merakla onu dinler.

1. Genç: Muazzez Hanım gençliğinizde de bu kadar hareketli miydiniz?

Muazzez İlmiye güler ve kamerayı kullanan öğrenci onu yakından çekemeye başlar.

M.İ.Ç. : B u kadar merak ediyorsanız size fotoğraflarımı göstereyim.

Önündeki sehpanın altında bulunan fotoğraf albümüne uzanır. Kucağına alır ve 2 öğrenci onun yanına oturur. Gençler heyecanlı bir şekilde birbirlerine gülerler.

M.İ.Ç. : Bakın bu fotoğraf Çorum'da çekildi. 1921 yılında Ravza_i Nisvan okuluna giderken.

1. Genç: Kaç yaşındasınız?

M.İ.Ç.: Sadece 7.Cumhuriyet kurulmamıştı henüz.

Muazzez İlmiye cevap verir. Öğrenciler çocukluğu, öğrenciliği, sosyal çevresi ve ailesi hakkında sorular sormaya devam ederler.

S o r u l a r :

- Aile hayatınız nasıldı? Aileniz açık görüşlü Atatürkçü ve çağdaş insanlar tabii sizde öylesiniz. Ama bir dönem Osmanlı İmparatorluğu'nda yaşadınız. Bu ailenizi nasıl etkilemiş? Örneğin Atatürk'ün yaptığı bir devrimi ilk duyduğunuzda garipsediniz mi?
- Cumhuriyet öncesi sosyal hayatınızla Cumhuriyet sonrasındaki sosyal hayatınız arasında nasıl bir fark var? Ne gibi sıkıntılar çektiniz?
- Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatınızdaki yeri nedir? Kendisi ile tanışma fırsatınız oldu mu?
- Eğitim hayatınız nasıl geçti? Çalışkan mıydınız, kopya çeker miydiniz?

- Öğretmenliği niçin bırakıp Sümeroloji okudunuz?
- Eşiniz Kemal Çığ ile nasıl tanıştınız?
- Anneniz 1. Dünya Savaşı'nda anneliğe ilk adımını atmış, siz de 2. Dünya Savaşı'nda anneliği yaşadınız. Bu savaşlar anneliğinize mücadeleci bir ruh kattığı gibi olumlu ya da olumsuz ne gibi etkileri olmuştur?
- Kızlarınızla, torunlarınızla aranız nasıl?
- Kaç kere aşık oldunuz? Eşinizi kaybettikten sonra tekrar evlenmeyi düşündünüz mü? Aşk nasıl bir şey?
- Cumhuriyet'in ilk yıllarında üniversite mezunu olan kariyer yapmış ender insanlardan biriydiniz(hala öylesiniz). Niçin yurtdışına gidip yerleşmediniz?
- En iyi arkadaşınız Hatice Kızılyay ile aralarında anlaşmazlık oldu mu? Birbirinizi başarılarınızdan dolayı kıskandığınız oldu mu?
- Hayatınızda hiç “artık bu noktadan sonra devam edemeyeceğim” dediğiniz bir an oldu mu? Okul hayatı, iş hayatı ya da evlilik...
- Şu an Dil Tarih Ve Coğrafya Fakültesi'nde görüştüğünüz öğrenciler ve hocalar var mı? Bugün bu fakültelerde verilen eğitimi nasıl buluyorsunuz?
- İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde sizi en çok heveslendiren olay hangisidir? 3000 adet taş tablet okudunuz. Bunları okurken kendini yakın bulduğu kişi ya da durum oldu mu?
- İstanbul Arkeoloji Müzesi'nden emekli olduktan sonra niçin İstanbul'da yaşamaya devam etti?

Konuşmanın akışına göre sorulan sorularla sohbet devam eder.

1. Genç: Muazzez Hanım biraz Dinlenelim derseniz.
M.İ.Ç.: Ben yorulmadım ki!

Gülerek size bir çay ikram edeyim der. Fotoğraf albümünü alır ve yerine koyar ayağa kalkar.

- 2.Genç: Bende size yardım edeyim.

Kamerayla çekim yapan öğrenci Muazzez İlmiye'nin ve gencin mutfağa gitmesini çeker.

Kararma

Sahne 5 / İç–Mutfak–Gündüz / M.İ.Ç.– Genç

Mutfakta bulunan Muazzez İlmiye ve genç bardaklara çayı doldururlar. Çay bardaklarını tepsiye yerleştirirler. Genç tepsiyi alır ve salona yönelir.

Sahne 6 / İç–Salon–Gündüz / M.İ.Ç.– Öğrenciler

Muazzez İlmiye ve genç öğrenciler çay içer bir yandan da sohbet ederler.

1. Genç: Muazzez Hanım Sümerlerde çay içer miydi? Yoksa birayı mı tercih ederlerdi? “Hayatın gayesi ekmek zevki de biradır” Gılgamış Destanı’nda.

Genç kameraman çay bardaklarını çeker. Ve sorulan soru üzerine Muazzez İlmiye Sümerleri anlatmaya başlar.

2. Genç: İnsanlar neden tarihi öğrenmeli ya da Sümerleri?
M.İ.Ç.: Sabırlı olursanız anlatacağım.

Çayından bir yudum alır ve Sümerleri anlatmaya başlar. Öğrenciler konunun gidişatına göre merak ettikleri şeyleri sorarlar. Sümerler gençlerin çok ilgisini çeker.

- Mustafa Kemal’in de düşündüğü gibi Sümerlerin hayatında önemli bir yeri var. Kendisi Türkiye’ye Sümeroloji, Arkeoloji, Hititoloji gibi bilimleri kazandırmış, okullar açmış. Burada Atatürk’ün ileri görüşlülüğünü, bilime ve eğitime verdiği önemi görüyoruz. Sizin de düşüncelerinizi alabilir miyiz?
- Okullarda verilen tarih eğitiminin kronolojik olarak uygulanması ve bunun ezberci eğitimle dayatılması hakkında ne düşünüyorsunuz?
- Ebla tabletleri’nde İbrahim, Mikail, Davud gibi isimlerin geçtiği rivayet ediliyor, kesin olduğunu kabul edenler de var. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?
- Çevirdiğiniz tabletlerde ne tür konular var? Bizler neden Sümerlere benziyoruz?
- Son yapılan araştırmalara göre Etrüsklerin Anadolu’dan geldiği netleşti. Sizce Etrüskler Lydia’dan Roma’ya mı göç etmişler?
- Ülkemizde bulunan ve yurtdışına götürülen binlerce tablet var. Bunları tekrar ülkemize getirmek için bir girişimde bulunuldu mu?

Gençler Muazzez İlmiye’nin sorularını zevkle dinlerler. Arada akıllarında kalanları onaylatırlar. Çekim yapan genç kasetini değiştirir.

Bir genç Muazzez İlmiye'nin kitaplarına bakar. Odasına göz gezdirirler. Kameraman kitapları çeker.

- Kitap yazmak için neden emekli olmayı beklediniz? İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde çalışırken yazdığınız bilimsel kitaplar mı yoksa şimdi yazdığınız kitaplar mı sizi heyecanlandırıyor?
- Yazdığınız kitaplarda öyküleştirme yeteneğinizi gördük. Tarihsel olmayan bir roman ya da öykü yazmayı düşünüyor musunuz?
- Duyarlı bir vatandaş olarak rahatsız olduğunuz konularda yetkili kişilere birçok mektup yazdınız. Bu mektupları "Vatandaşlık Tepkilerim" adlı kitapta topladınız. Sadece Cumhurbaşkanımız Ahmet Necdet Sezer'den cevap geldi. Bizim için Cumhurbaşkanı ulaşılamaz biri olarak görülür. Bu mektupları yazarken mutlaka cevap almayı beklemiştinizdir. ANS'den cevap geleceğini düşünüyor musunuz? Bu mektup sizin için sürpriz oldu mu?
- Gılgamış Destanı'nı sahnede izlediniz mi?
- Din; sosyal düzenini sağlamak için varolmuş bir olgudur.

Dünyanın şu andaki durumu göz önünde bulundurulursa, din birleştirici özelliğini yitirdi mi? İnsanların yeni bir dine ihtiyacı mı var?

- Muazzez İlmiye Çığ günlük tutuyor musunuz? Neleri yazarsınız?
- Kitle İletişim Araçlarıyla aranınız nasıl? Hangi KİA' yı sık kullanırsınız?
- Antikaya meraklı mısınız? Evinizde var mı hiç?
- Muazzez İlmiye Çığ'dan geriye ne kalsın istersiniz? Neyle, nasıl hatırlanmak istersiniz?

Muazzez İlmiye sorulara cevap verir. Öğrenciler mutlu bir şekilde teşekkür ederler.

1. Genç: Anlattıklarınız gerçekten çok bilgilendirici. Sizin gibi bir alçakgönüllü bilim kadınıyla tanışmak çok güzel.

Herkes bugünün ne kadar dolu geçtiğine şaşırır. Muazzez İlmiye de onlara teşekkür eder.

2. Genç: Verdiğiniz bilgileri ilgi çekici. Ne kadar çok şey öğrendik hem de 1 günde.

1. Genç: Muazzez Hanım'ın her günü dolu dolu yaşıyor.

Öğrenciler onları kabul ettiği için teşekkür ederler. Ve gitmeye hazırlanırlar. Yerlerinden kalkarlar. Kameraman hala çekime devam eder. Herkes odadan çıkar.

Sahne 8 / İç–Salon–Akşamüstü / M.İ.Ç.–Gençler

Muazzez İlmiye Çığ misafirlerini kapıya kadar geçirir. Kameraman hala devam eder çekime. Öpüşürler. Vedalaşırlar ve gençler gider. Muazzez İlmiye çalışma odasına doğru yürür.

Sahne 9 / İç–Ç.Odası–Akşamüstü / M.İ.Ç.

Muazzez İlmiye Çığ çalışma odasına girer. Masasının bakar. Sandalyeye oturur, eline kalemi alır ve yazısına kaldığı yerden devam eder. Pencerede güneş batmaktadır.

Sahne 10 / İç–Oda–Akşamüstü / Sümerli Ludingirra

Pencerede güneş yavaş yavaş batar. Kızıl olur. Animasyon tekniğinde yapılan Sümerli Ludingirra taş tablete yazı yazar. Yazısını bitirir ve kamışı elinden bırakır. Dışarıda batan güneşe bakar. Pencereye doğru yürür. Güneşin kızılığını taş tablete yansıtır. Tabletın üstünde jenerik akmaya başlar.

Kararma